

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-218/15

**Procedură penală
împotriva
Gianpaolo Paoletti și alții**

(cerere de decizie preliminară formulată de Tribunale ordinario di Campobasso)

„Trimitere preliminară — Articolul 6 TUE — Articolul 49 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene — Principiul retroactivității legii penale mai favorabile — Resortisanți italieni care au organizat intrarea ilegală pe teritoriul italian a unor resortisanți români — Fapte săvârșite înainte de aderarea României la Uniune — Efectul aderării României asupra infracțiunii de facilitare a imigrației ilegale — Punere în aplicare a dreptului Uniunii — Competența Curții”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a cincea) din 6 octombrie 2016

1. *Întrebări preliminare — Competența Curții — Limite — Cerere de interpretare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii — Situație juridică națională care are un element de legătură cu dreptul Uniunii — Competența Curții*

[art. 267 TFUE; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 51 alin. (1)]

2. *Dreptul Uniunii Europene — Principii — Principiul aplicării retroactive a sancțiunii mai puțin severe — Principiu care se numără printre principiile generale ale dreptului Uniunii și este înscris în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*

[art. 6 alin. (3) TUE, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 49 alin. (1)]

3. *Dreptul Uniunii Europene — Principii — Principiul aplicării retroactive a sancțiunii mai puțin severe — Condiții de aplicare*

[art. 6 alin. (3) TUE, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 49 alin. (1)]

4. *Controale la frontiere, azil și imigrare — Politica privind imigrarea — Prevenirea facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate — Sancțiune penală aplicată unor persoane care au săvârșit infracțiunea de facilitare a imigrației ilegale a unor resortisanți ai unui stat membru — Fapte săvârșite înainte de aderarea acestui stat membru la Uniunea Europeană — Încălcarea principiului legalității incriminării și a pedepsei — Inexistență*

[art. 6 TUE; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 49; Directiva 2002/90, art. 1 și 3; Decizia-cadru 2002/946 a Consiliului, art. 1 alin. (1)]

1. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 13-20)

2. Principiul retroactivității legii penale mai favorabile, astfel cum a fost consacrat la articolul 49 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, face parte din dreptul primar al Uniunii. Chiar anterior intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona, care a conferit cartei aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor, s-a statuat că acest principiu decurge din tradițiile constituționale comune ale statelor membre și, în consecință, trebuie să fie considerat ca făcând parte dintre principiile generale ale dreptului Uniunii pe care instanța națională trebuie să le respecte atunci când aplică dreptul național.

(a se vedea punctul 25)

3. Aplicarea legii penale mai favorabile implică în mod necesar o succesiune de legi în timp și se întemeiază pe constatarea că legiuitorul și-a schimbat opinia fie cu privire la calificarea penală a faptelor, fie cu privire la pedeapsa care trebuie aplicată unei infracțiuni.

(a se vedea punctul 27)

4. Articolul 6 TUE și articolul 49 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretate în sensul că aderarea unui stat la Uniune nu se opune ca un alt stat membru să poată aplica o sancțiune penală unor persoane care au săvârșit, anterior acestei aderări, infracțiunea de facilitare a imigrației ilegale a resortisanților din primul stat.

Astfel, o legislație penală națională care sancționează facilitarea imigrației ilegale cu pedeapsa închisorii, în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2002/90 de definire a facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate și cu articolul 1 din Decizia-cadru 2002/946 privind consolidarea cadrului penal pentru a preveni facilitarea intrării, tranzitului și șederii neautorizate, care prevăd că o astfel de infracțiune trebuie să facă obiectul unei sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare nu vizează resortisanții unor țări terțe care intră ilegal pe teritoriul acestui stat membru și locuiesc pe teritoriul acestui stat fără a deține un titlu de ședere, ci persoanele care facilitează intrarea și șederea ilegală a resortisanților menționați pe teritoriul statului respectiv. Simplul fapt că, după intrarea lor ilegală, acești resortisanți au devenit cetățeni ai Uniunii ca urmare a aderării statului lor de origine la Uniune nu poate influența desfășurarea procedurilor penale inițiate împotriva acestor persoane care facilitează imigrația ilegală.

Această dobândire a cetățeniei Uniunii constituie o situație de fapt care nu este de natură să modifice elementele constitutive ale infracțiunii de facilitare a imigrației ilegale.

Nicio dispoziție din directiva menționată anterior sau din alt text din dreptul Uniunii nu permite să se considere că dobândirea cetățeniei Uniunii ar trebui să determine dispariția infracțiunii săvârșite de inculpați care au săvârșit fapta de trafic de forță de muncă. A statua într-un sens contrar ar însemna să se încurajeze acest trafic din momentul în care un stat ar începe procesul definitiv de aderare la Uniune, întrucât traficanții ar fi asigurați că vor beneficia ulterior de imunitate. Scopul atins ar fi în acest caz contrar celui urmărit de legiuitorul Uniunii.

(a se vedea punctele 32-34, 36 și 42 și dispozitivul)